

Oprichter hospice Rozendaal 'heel droevig' over dreigende sluiting na dertig jaar: 'Dit doet veel pijn'

Draai de tijd dertig jaar terug: zorg in de laatste levensfase bestaat nog nauwelijks. De keuze is euthanasie of pijnlijk sterven. Bij toeval ziet de jonge arts Ben Zylicz in Engeland een alternatief: het hospice. Met een gulle schenking en steun van het Leger des Heils maakt hij van Rozenheuvel een begrip, dat nu op omvallen staat.

Francine Wildenborg 06-10-23, 07:08

•
•

• 7 REACTIES

„Heel droevig”, zegt de van oorsprong Poolse arts Ben Zylicz (68) over [de dreigende sluiting van Rozenheuvel](#). Hij was de grondlegger van het hospice in Rozendaal en stond daarmee aan de wieg van betere palliatieve zorg. „Het is de belangrijkste job die ik ooit heb gehad. Nu lijkt het alsof mijn kindje geen recht meer heeft om te bestaan.”

Er was begin jaren 90 van de vorige eeuw één ander hospice in Nederland, herinnert Zylicz zich vanuit zijn Nijmeegse woning. „In Vleuten. Palliatieve zorg bestond nauwelijks. Ja, er was euthanasie, maar als je dat niet wilde, dan bleef er alleen een pijnlijke of benauwde dood over. Het heersende idee was: doorbehandelen tot het bittere eind. Ik heb mensen aan de chemotherapienaald zien overlijden.”

Begin jaren negentig was het heersende idee: doorbehandelen tot het bittere eind. Ik heb

mensen aan de chemotherapienaald zien overlijden

Ben Zylicz, Oprichter hospice Rozenheuvel

In Engeland - waar hij een tijdje stage liep tijdens zijn studie geneeskunde - ziet hij een alternatief: het hospice, met betere pijnbestrijding en zorg in de laatste levensfase. „Het werd mijn droom om dat ook in Nederland te realiseren. Maar hoe? Er was nauwelijks onderzoek gedaan naar zorg in de laatste levensfase.”

Een gulle gift van een stervende patiënt

Tijdens het laatste jaar van zijn specialisatie interne en medische oncologie behandelt Zylicz in Groningen een oudere patiënte. Als zij hoort van Zylicz' plannen, laat ze hem na haar dood een legaat achter. Een heel gulle schenking. „Maar wat had ik aan geld alleen? Ik zocht een partner en die vond ik in het Leger des Heils. Zij hadden er oren naar en bezaten een pand, ook via een legaat gekregen met de eis dat er een maatschappelijke bestemming op moest zitten.”

Animo was er vanaf dag één: in het hospice zelf, maar ook bij hulpverleners. Dan belden huisartsen: ik zit met een stervende patiënt die een acute darmafsluiting heeft, wat moet ik doen?”

Ben Zylicz, Oprichter van hospice Rozenheuvel

In Rozendaal ging in 1994 hospice Rozenheuvel van start, met tien bedden. „Het was puur pionieren. Het ziekenfonds vergoedde nog niets. Pas toen minister Els Borst het hospice omarmde, veranderde dat.” Toch was er vanaf dag één animo, vertelt de dokter. „Niet alleen in het hospice zelf, maar ook bij hulpverleners. Ik had inmiddels een specialisatie palliatieve

zorg en dan belden huisartsen: ik zit met een stervende patiënt die een acute darmafsluiting heeft, wat moet ik doen?”

Een begrip in Nederland en daarbuiten

Rozenheuvel werd een begrip in Nederland en daarbuiten, vertelt Zylicz trots. „Er werden onderzoeken gedaan in Rozendaal. We hadden diverse promovendi. Ik gaf 400 uur per jaar colleges aan huisartsen, verpleegkundig specialisten en internisten. Palliatieve zorg zat tot dan toe helemaal niet in de geneeskundeopleiding.”

Voor het Leger des Heils is het hospice altijd een vreemde eend in de bijt geweest

Ben Zylicz, Oprichter hospice Rozenheuvel

Twaalf jaar werkte Zylicz in Rozenheuvel. In 2002 werd hij in geboorteland Polen benoemd tot hoogleraar, wat hij nog steeds is. Hij hoopte ook op een leerstoel palliatieve zorg in Nijmegen, maar dat zat er niet in, bleek in 2005, waarop hij vertrok naar Engeland, om in directeur te worden van een hospice in Hull.

Het voormalig jachthuis waarin de hospice van het Leger des Heils is gevestigd hoorde ooit bij het kasteel in Rozendaal. © Marc Pluim

‘Een forse aderlating op het gebied van kennis en kunde van palliatieve zorg, niet alleen voor onze regio, maar voor het hele land’, zei het toenmalige hoofd palliatieve zorg van het Integraal Kankercentrum Oost (IKO) bij zijn afscheid.

‘Altijd een vreemde eend in de bijt geweest’

Na ook nog voor een hospice en de universiteit in het Zwitserse Bazel te hebben gewerkt, komt Zylicz terug naar Nederland en gaat met pensioen. Het nieuws over de dreigende afstoting van Rozenheuvel door het Leger des Heils, doet hem ‘veel pijn’, maar verbaast hem tegelijkertijd niet.

„Voor het Leger des Heils is het hospice altijd een vreemde eend in de bijt geweest”, zegt de dokter. „Zij richten zich natuurlijk eigenlijk op dak- en thuislozen en verslaafden. Ze hebben ook nooit veel kennis gehad over wat wij daar deden. Maar ik hoop van harte dat Rozenheuvel een hospice blijft, het is een unieke plek. Mooi, met zoveel expertise en de warme zorg van de vele vrijwilligers. Misschien wil een zorginstelling het overnemen. Ja, dan zal het veranderen. Maar beter dát, dan dat het helemaal verdwijnt.”

